DE VULNERIBUS
CUM AMISSA SUBSTANTIA.

THESES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ,

Quas DEO FAVENTE, & Præſide M. FRANCISCO-MICHAELE DISDIER, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, Scholarum antiquo præpoſito Regiæ Chirurgorum Academiæ Conſiliario, *tueri conabitur*, FRANCISCUS LESCURE, *Bergeracenſis*, *Artium Liberalium Mag. Theſeos Auctor.*

PARISIIS,

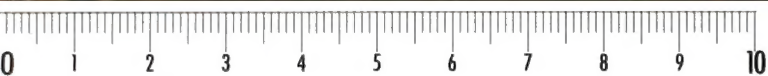
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Sabbati, 22^{a}. Octobris, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam. A. R. S. H. 1768.

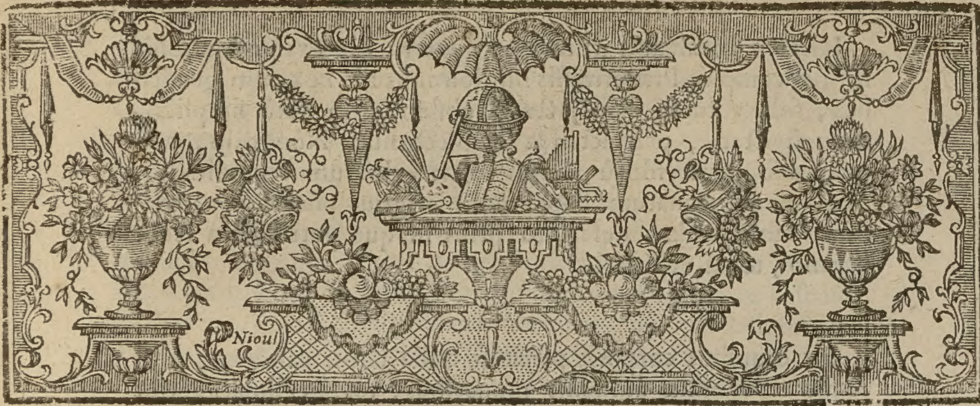
PRO ACTU PUBLICO
ET
MAGISTERII LAUREÂ.

Typis P. AL. LE PRIEUR, Regii Chirurg. Collegii Typographi.

M. DCC. LXVIII.

Licetque ſine peregrinis, & conquiſitis & compoſitis medicamentis vulnus curare. *Corn. Celſus Lib. V. Chap. XXVI.*

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

DE

VULNERIBUS CUM AMISSA SUBSTANTIA.

QUÆCUMQUE ſit hominis conditio, undique tremendâ obſidetur malorum ſerie; quodcumque ſit innatum ejus naturæ robur, iis citiſſimè ineluctabili fato occumberet, ni ſalutaris adeſſet Chirurgia. Has inter innumeras quibus afficitur ærumnas, nullis crebriùs vulnere cruciatur. Vagetur in ſylvis, nunc ex rupis arboriſve culmine lapſus, nunc in malè terris diſſeminata ſaxa impingens vehementiùs, violenta ſibi inferet vulnera, fractoſque Chirurgo reportabit artus, & opitulantem Chirurgiam efficacibus invocabit precibus. Optatas in urbe quærat labore opes, nova incumbit ambitioſo capiti malorum cohors. Prælia, obſidiones, ut militaris gloriæ, ſic Chirurgicæ laudis theatrum. Diris transfixo telis, una adeſt quæ lethales compeſcat hæmorrhagias, inimica tela extrahat, vulnera ſanet, fracta membra reponat Chirurgia.

Hi ſunt inexhauſti vulnerum fontes; hic exarandus Chirurgiæ campus. Prætermiſſis nihilominùs tot noxarum generibus, ſola vulnera cum jacturâ ſubſtantiæ in ſtatû ſimpliciſſimo ſpectata, pertractanda amplectimur. Nunquàm, non prægreſſo puris effluxû, hujus ſortis vulnerum conſolidationem aſſequitur natura. Suppurationis igitur phœnomena examini ſubjicienda, deſcripto priùs in quo potiſſimùm ſedet organo, textû cellulari.

I.

Ex omnibus corporis partibus nulla latiùs panditur, plurimis œconomiæ animalis muneribus, textû cellulari aptior nulla. Omnium organorum baſis & fundamentum (*a*), alia aliis alligando, eorum conſenſus, variaque officia fovet & tuetur. Meritò ad corporis humani elementa refertur tela celluloſa (*b*). Phyſiologiâ verò edocemur, organorum omnium texturam, ex duobus fibrarum elementariarum generibus conflari, rotundis aliis, in longum quidem, in latum verò nullatenùs ferè extenſis, & planis aliis, quæ ſat conſpicuam latitudinem habent, & ideò lamellæ nuncupantur (*c*). Ex his duobus fibrarum ordinibus, modò ſeparatis, modò junctis invicem, ſtruitur tela celluloſa (*d*), ideò dicta, quod cellulis innumeris ad ſe mutuò patentibus conſletur. Latiſſima ejus per omnes corporis partes ad intima uſque penetralia diffuſio, & inextricabilis qui in eâ haud infrequenter nidulantur morborum ſeries, quanti ſit momenti accurata & attenta illius meditatio, facilè probant. Nullæ quidem ſunt corporis partes, per quas hæc non vagetur membrana, nullæ, quæ eâ non involvantur, & ab eâ ſolâ oriuntur plurimæ.

II.

Cutem inter & muſculos ſubjacentes, laxus, amplus reperitur textus cellularis. Hîc ipſius lamellæ longiùs inter ſe

(*a*) Halleri Elem. Phyſiol. Tom. I. Lib. I. Sect. 3. pag. 19.
(*b*) Ibidem de telâ celluloſâ.
(*c*) Circà fibrarum elementa, videantur Hermanni Boerhaavii Elem. Chem. Tom. II, ubi de operationibus Chemicis in animalia quæſtio eſt, & aphoriſmorum exord.
Baglivii opera omnia, de anatome fibrarum. pag. 399. Halleri Elem. Phyſiol. Tom. I. Lib. I. Sect. I. de fibrâ.
Kaau Boerhaave de partibus minimis conſtituentibus. pag. 379.
(*d*) Haller de telâ celluloſâ. Tom. I.

distantes, areolas vel cellulas intercipiunt invicem communicantes, quod perspicuè constat emphisemate, leucophlegmatiâ, & experimentis variis in animalibus. Major minorve est harum cellularum area, nunc crescit, nunc decrescit loculorum illorum aggestus per varias corporis partes diffusus, ibique, per arteriarum capillarium extremitates, secernitur oleum tenue blandum, in diversis locis spissitudine diversum, quod in sanguine hærere docuit Ruischius (*a*). Huic autem succo secernendo, peculiaria excogitaverat Malpighius vascula secretoria (*b*), quæ posteà ipsemet refutando, mera figmenta esse comprobavit (*c*). Hæc textûs cellulosi pars amplissima, membrana adiposa nuncupatur ob succum adiposum suis coacervatum cellulis. Illam, panniculum adiposum prisci dixerunt anatomici, huncque, carnoso alio quem homini falsò tribuebant, subjici contenderunt.

III.

Membrana adiposâ totum involvitur corpus, variaque in diversis partibus reperitur. Crassissimâ pinguedine dives, ubi motus & attritus maximi. Hinc, ad nates, in femore, crure, brachio, &c. copiosa invenitur. Ad anum, &c. amplissima. Ad quasdam partes rarâ vel nullâ pinguedine scatet, ut in fronte, palpebris, pene, scroto, &c. hanc fibris musculosis hinc inde distributis præditam voluit Morgagnius (*d*), ut succo oleoso promovendo aptior efficeretur. Non enim secretus humor in cellulis stagnat, verùm venulæ minimæ iis inhiantes areolis eum resorbent. Id certè docet consumptio in morbis quibusdam acutis, & motû nimio intra breve tempus. Idem demonstrat inedia, quâ absque ullo alimento, per aliquod tempus proprio pingui homines sustentantur. Mirabiliores innotescunt observationes quibus probatur, quædam animalium genera, per longissimum temporis intervallum, nullo assumpto pabulo nutriri (*e*). Observavit sagass. Kaau cellulas adipem continentes, ubiquè locari inter tenues membranas, sed ipsis multò fortiores, undè eas, ad propellendum ex cellulis in cellulas, & ex iis in venas oleum tenuissimum, aliquid

(*a*) Thes. I. As. I. n°. 3. & advers. anat. 2. pag. 28.
(*b*) De omento & adiposis ductibus, pag. 35. 36. &c.
(*c*) Oper. posth. pag. 25.
(*d*) Advers. anat. II. pag. 17.
(*e*) Mus alpinus Plinii, Herinaceus, Glis & alii.

conferre autumavit (*a*). Illud verò validiùs efficiunt actio vasorum per telam cellulosam irrepentium, musculorum finitimorum contractio, &c. (*b*).

I V.

Nimio oleosi succi in cellulosæ telæ areolas, per universum corpus affluxû, & eo parcè venis bibulis hausto, infertur obesitas. Hinc varia procreantur mala. Debilitatur cordis & vasorum contractio nimis laxatis fibris, torpent vires, sensus hebetes fiunt, imminuuntur secretiones, undè novus malorum nexus principii incremento, &c. (*c*).

Si in quâdam tantùm corporis parte augeatur pinguedo, eam insolitum in modum attollit, horrendoque sæpè spectaculo turgentem efficit. Consumpto verò adipe, vel exiguè à sanguine secreto, fit macies seù atrophia. Brevi sic, quidquid incrementi ceperat corpus evanescit, & quâ tumebat mole, extenuatur. Quæ quadrata olim ac torosa erant membra, ossa videntur cute solâ induta, vixque in iis musculorum superest vestigium, &c.

V.

Ex membranâ adiposâ prodeunt textûs cellularis propagines, quæ musculorum interstitia pervadendo, iis laxè alligandis inserviunt, ita tamen, ut liberam eorum actionem non morentur, in varios ex quibus componuntur fasciculos irrepunt, eos involvunt & copulantur: tandemque earum robore & crassitudine semper imminutis, ad fibras primitivas pertingunt, & implent perfectè quæ vacua forent inter partes spatia. Iis staminibus peculiares vaginas suppeditant, eaque inter se, nervos, & quibus irrorantur vascula, cujusdam muci formam tunc referentes, nectunt.

(*a*) De persp. Hipp. Hanc membranam fortiorem notavit Douglassius. De peritoneo.

(*b*) Ex hydraulicis phænominis depromuntur insuper quædam rationes, quibus fluidum adiposum in venas bibulas impellitur, eodem modo ac chilus in lacteas, aquæ hydropicæ post vehementes evacuationes, in sanguinem, &c.

(*c*) Varias noxas ex nimiâ pinguedine oriundas annumerat Doct. Haller. in Elem. Physiol. Tom. I. pag. 50. 51.

V I.

Diversas corporis humani caveas subit deindè textus cellularis. Visceribus omnibus communi vinculo alligatis, communia & peculiaria suppeditat involucra, intimam eorum substantiam pervadit, & vasa omnia quæ struendis ipsis inserviunt, jungit. Quædam ex eo ferè prorsùs conflata, oculatissimis anatomicis visa sunt (*a*).

V I I.

Ad textum cellularem demùm originem suam referunt omnes membranæ. Aliæ, cavitates corporis intùs vestiunt, easque variis sepimentis vallant. Tales sunt in calvariâ meninges, &c. in pectore pleura, mediastinum, &c. in abdomine peritoneum, omnesque ex eo oriundæ partes. Aliis, organa quædam, ut ventriculus, intestina, uretheres, vesica urinaria, &c. partìm exstruuntur. Merè cellulosum esse periosteum experimentis demonstratur. Ossa ipsa in recens natis, longis staminibus undique textû celluloso obvestitis, efformari videntur. Indè prodeunt areolæ illæ, quæ in extremis ossibus longis adultorum, adeò perspicuè cernuntur. Penetrat cum vasis ad ossium cava textus cellularis, ibique tenuissimam orditur membranam, in quâ fluidum peculiare oleosum, medulla dictum, secernitur (*b*).

V I I I.

Cutis ipsa, ut maceratione facilè comprobatur, ex telâ cellulosâ originem ducit. Tunicæ adiposæ lamellis extùs strictiùs congestis & arctiùs intricatis, in angustis maculis spatiolisve, vascula omnis generis recipientibus, efficitur illud commune corporis involucrum. Cutem fibris tendineis præditam dixetunt accuratissimi anatomici (*c*). Sed undenam orirentur?

(*a*) Experimentis anatomicis pulmonem ferè prorsùs cellulosum esse comprobatur. Act. Acad. Reg. Scient. an. 1718.
In liene, eadem patet structura, &c.

(*b*) Hanc medullæ membranam, & vesiculas tenues quæ ex eâ oriuntur, luculenter descripserunt Duverney in Act. Acad. Reg. Scient. 1700. pag. 202. Ruischius Thes. anat. X. n°. CLXXXII. Kaau de persp. Hipp.

(*c*) Stenonius, Winslow de cute. pag. 485.

Ubinam ſunt muſculi quibus eæ ſuppeditantur ? Tendineæ quippè fibræ à muſculoſis tantùm diſcrepant, quòd ſolidiores, duriores, magis compactæ, arctiùs inter ſe cohæreant.

I X.

Cutis in ſummâ ſuperficie, reticulo Malpighiano & epidermate ſeù cuticulâ contegitur. Adeò ſtrictus eſt harum membranarum nexus, cuticulæ ſcilicet & reticuli Malpighiani, ut clariſſimis anatomicis Albino videlicet, Duverneio & aliis placeat eas pro unâ eâdemque numerare. Variam ſe præbet in diverſis corporis partibus, cute multò ampliorem, multis ſulcis & alveolis excavatam, qui ab aſſurgentibus cutis papillis exarantur, eaſque teneriores, quam ut objecta, nudæ abſque moleſtiâ attingant, obveſtiunt. Hinc externè ſicca eſt & durior, quo verò papillis propior, eo mollior evadit, ne teneram læderet nervulorum pulpam. Illa cuticula vocatur, hæc reticulum Malpighianum, ab eoque, coloris hominum diverſitas, potiſſimùm pendet. In eâ membranâ nulla perſpicuè obſervantur vaſa, ſicut celeberrimi Ruiſchii experimentis innoteſcit (*a*), cùm tamen nutriatur, vaſculis tenuiſſimis non omninò deſtitui, admodùm veriſimilè eſt. De hujus organi ſtructurâ non conſentiunt authores. Illud ex humoribus, qui de corpore exhalantes frigore condenſantur, naſci crediderunt veteres, vel ut contendit Riolanus, ex eo muco qui cuticulam inter & cutim invenitur. Ex Clariſſ. Morgagnii ſententiâ, nihil aliud eſt, quam ipſius cutis extima ſuperficies, à compreſſione & attritû indurata (*b*), ſed iis omnibus ſententiis obſtat præſentia ejus in fœtû. Hanc membranam, ex nervorum cutaneorum, vel canaliculorum qui in cutis ſuperficie terminantur extremitatibus, efformari contendunt Lewenhoeckius, Ruiſchius & Boerhaavius (*c*), nec iiſdem coercetur quibus cutis limitibus, ſed per varias illius aperturas epithelii nomine reflectitur.

(*a*) Averſ. anat. 3. Decad. VIII.
(*b*) In adverſ. anat. alteris. pag. 13.
(*c*) Ex vaſis inhalantibus & exhalantibus Lewenhoeck Epiſtol. Phyſiol. XLIII. Boerhaavius in prælect. Tom. III. pag. 557.
Ex nervis cutaneis Ruiſchius Theſ. 2. 3. 6. 9.

X.

X.

Cutis & epiderma innumeris pervia ſunt foraminulis, inhalationi & exhalationi dicatis, quarum imminutio, ſuppreſſio, auctuſve nimius, innumera mala œconomiæ animali inferre valent. Corpus omni momento inſpirare & expirare cognoverant Hippocrates (*a*) & Galenus (*b*), at illud argumentum, luculentis experimentis, & indefeſsâ multorum annorum obſervatione, illuſtraverunt Sanctorius (*c*) & Kaau (*d*).

X I.

Ex ſuprà dictis, quanta agat munia textus cellularis elicitur. Partes partibus jungit, interſtitia implet, muſculos & eorum fibras alligat, eaſque tenui inungit ſmegmate, undè facilior eorum contractio. Illo, neceſſarium viſceribus conciliatur robur, ipſorumque vaſa ordinantur, & molli tomento fulciuntur. Textû cellulari receptacula, canales ſecretorii & excretorii efformantur, hinc variis ſecretionibus plurimùm famulatur, ſuccum adipoſum ſuis coacervat cellulis, &c. &c. &c.

Cùm igitur tam longè latèque diffundatur tela celluloſa, hanc, perenne vulnerum pediſequæ ſuppurationis, & aliorum phœnomenorum theatrum eſſe, quis mirabitur?

X I I.

In vulneribus ſubſtantiæ amiſſione notatis, medicationis ſcopus, conſolidatio. Horum verò decurſus variis dividitur ſtadiis, quæ ſummatìm perpendere juvat. Pro ſpecimine ſit igitur latum vulnus, amputato femore ſuperſtes. Ad abſciſſorum vaſorum hiatus irruens ſanguis, uberrimè primùm erumpit. Mox, ob membranarum quibus vaſa ſtruuntur elaterium, eorum imminuitur diameter, tandemque toti obliterantur ocelli: indè primò minor emittitur cruoris quantitas. Nihil poſteà niſi ſerum ſubrutilum exit. Brevi ſpontè ceſſat cujuſcumque

(*a*) Epid. Lib. VI. Sect. VI.
(*b*) Lib. de uſu pulſ. Cap. V.
(*c*) Medicina ſtatica.
(*d*) De perſp. Hipp.

humoris effluxus. Tùm exficcatur & arefcit vulnus, tumefacta obruitur femoris extremitas, accedentibus continuò fluidis, quibus foras erumpendi libertas eripitur, quæque plurimos, in lateralibus viis fequendis, obices inveniunt. Indè omnia diftenduntur vafa, difcindantur tenerrima per telam cellulofam irrepentia, & in eam, fluida quibus obruuntur, effundunt. Hinc in eâ gignitur phlegmonofa inflammatio. Ex his partium tumore & inflammatione, fi non admodùm urgeant, rectè augurari licet. Cùm verò penitùs abfunt illa phœnomena, tùm grave malum portenditur. Undè meritò pronunciavit medicinæ parens Hippocrates (*a*). *Gravibus vulneribus inflictis, fi tumores non appareant, ingens malum.* In illo vulneris ftatû ingruit febris, quæ fi levis, falutaris eft, per omne inflammationis tempus vulgò dominatur, & frugiferæ fuppuration commovendæ plurimùm infervit.

XIII.

Sub tertium quartumve diem, modò citiùs, modò tardiùs, humefcit & illinitur vulnus, materiâ albâ, fpifsâ, pingui & inodorâ. Hæc pus dicitur. Quamprimùm illud diffluit, febris, inflammatio, horumque fymptomata, aut fedantur plurimùm, aut prorsùs difflantur. Hæc profectò meminit Hippocrates dicens : *Circa puris generationes, dolores & febres magis accidunt quam* (ipfo) *facto* (*b*). Ut genuinum habeatur pus, dotibus recenfitis præditum fit, oportet. Hoc in prognofticis notavit Hippocrates, his verbis : *Pus optimum, eft album, & æquale, & leve, & minimè fœtidum ; quod autem maximè huic contrarium eft, peffimum eft* (*c*), fic Celfus : *pus quo craffius & albidius eft, eo periculi minus eft* (*d*). Fluidum illud peculiare, non in vafis procreatur, nec per vafa fecernitur, quale in vulneribus obfervatur ; fed fluidis diverfis, in vulnus merâ diffluentibus *hæmorrhagiâ* (*e*), invicem mixtis, & corporis calore, ex corde & vafis pulfantibus orto, mutatis & infpiffatis, producitur. Quales fint humores illi, ex effectibus depromitur.

(*a*) Epidem. Lib. II. Charter. Tom. IX. pag. 181.
(*b*) Aphor. 47. Sect. II. Charter. Tom. X. pag. 85.
(*c*) Sentent. 42. Charter. Tom. VIII. pag. 617.
(*d*) Lib. V. Cap. 28.
(*e*) Quefnay, de Suppuratione, pag. 7.

X I V.

Augetur quotidiè puris effuſio, donec à fluidis eum obruentibus expediatur textus cellularis, hinc deſidunt illius areolæ, imminuitur amputati femoris extremitas, & quaſi locali extabeſcit macie. Tunc laxa fit cutis, lamelliſque telæ celluloſæ, à peripheriâ ad vulneris centrum invicem connexis & exſiccatis, cicatrix efformatur (*a*), eâque totum obducitur vulnus. Talia in omnibus vulneribus cavis obſervantur. Vaſa diſciſſa primo quidèm momento, magno impetû ſanguinem eructant, ſed brevi imminuitur, tandèmque ſpontè ceſſat cruoris effluxus, contractis vaſorum orificiis. Tùm rationibus allatis (n°. XII.) tument & inflammantur vulneris oræ; mox diffluit pus, indè deſidunt, & ad ſeſe mutuò admovent vulneris labia, ad fundum æquali deprimuntur gradû; tuncque mechaniſmo ſuprà memorato, coaleſcit, ſiccatur & cicatrice obducitur hiatus.

X V.

Ex memoratis vulnerum phœnomenis, uſitatam medendi methodum eruere mos eſt. Hinc pro vario eorum ſtatû, prorsùs diſcrepantia medicaminum genera admoventur : 1°. Dùm vigent inflammatio, dolor, & nimius ſolidorum eretiſmus, emollientibus & anodynis arcentur medicaminibus.

2°. Si fluidis obruuntur vulneris oræ, tunc ſuppurationi opitulantur remedia ſuppuratoria.

3°. Abſterſioni efficiendæ incumbunt Chirurgi, & carnis, ut aiunt, generationi favent, abſtergentibus & ſarcoticis remediis, ideò dictis, quod eâ mente conferantur, ut amiſſa regeneretur ſubſtantia.

4°. Tandem cicatricem, coaleſcentibus, & exſiccandi vi præditis remediis, inducere conantur (*b*).

Sic medicaminibus falsò tribuitur ſanationis negotium, eoque provida natura defraudatur.

X V I.

Suppuratoria & maturantia medicamina dicuntur, quæ

(*a*) Illud perſpicuè conſtat, ex rationibus allatis ab illuſt. D. Louis in Act. Acad. Reg. Chirurg. Tom. IV. pag. 137.

(*b*) Fabricii ab Aquapend. Op. Lib. II. Cap. VIII. pag. 722.

corporis partem aliquam in pus convertunt (*a*). Sed jàm diximus, illud in vulneribus à naturâ perfici, & ex vasorum abscissorum osculis, merâ *humorrhagiâ* in ea effluere. Supervacuus igitur suppuratoriorum usus semper, & noxius sæpissimè. Cùm enim ex variis pinguibus & oleosis substantiis hauriantur, proindeque solida maximè relaxent : his inconsultè adhibitis, luxuriantes procreantur carnes, seu potiùs textûs cellulosi ab stagnantibus fluidis *intumescentia*, quæ cicatricem remoratur (*b*). Ut ea coerceatur, cathereticis uti medicaminibus necesse est, quibus certò inflammatur vulnus, longiùsque sanatio protrahitur.

Abstergentia seu mundificantia, ex stimulantium classe deprompta, fibræ motricis motus oscillatorios augent (*c*) : hinc circulatio in vasis præclusis liberior, hinc humorum in cavum vulneris effluxus copiosior. Raró vulnus his indiget remediis, nisi priùs noxiâ pinguium applicatione, fordes in eo generentur.

XVII.

Plerique tùm veteres (*d*), tùm recentiores Chirurgi, substantiam in vulneribus amissam regenerari, & in illo naturæ negotio, sarcotica remedia ei opitulari existimantes, ad mechanismum hujusce phœnomeni indagandum, omnibus incubuere nervis. Varias opiniones hâc de re excogitatas, sigillatìm non exponemus. Quidquid de eo argumento, illust. Boerhaavius & illius eruditiss. commentator Van-Swieten (*e*), quidquid de eodem DD. Garangeot (*f*), Quesnay (*g*), aliique plurimi disseruerunt, consuli potest. Hypotheses varias, numerosis observationibus, quæ in diversis congestæ reperiuntur operibus (*h*), suffulsisse videntur viri illi celeberrimi.

(*a*) Boerhaavius de viribus medicament. pag. 315.
(*b*) Hæc notavit Fabric. L. C.
(*c*) Boerhaavius L. C. pag. 80.
(*d*) Huic opinioni indulget Hippocrates in Lib. de locis in homine. Cap. XIII. Charter. Tom. VII. & de affection. Cap. X. Charter. Tom. VII. Quandòque, eàm evidenter oppugnat sententiam, ut in aphor. 19. 24. Sect. VI. & aphor. 28. Sect. VII.
(*e*) De vulnere in genere §. 158. n°. 9. & §. 189. 190. 191.
(*f*) De oper. Chirug. Tom. I. pag. 5. & seq.
(*g*) De suppuratione. pag. 254. & seq.
(*h*) Tales sunt observationes Hildani Cent. 5. Observat. 76. Bartholini Cent. 6. Hist. 69, &c. cum his observationibus congruere videntur experimenta à perspicaff. Reaumur in cancris facta. Act. Acad. Scient. an. 1712.

XVIII.

Adversantibus licet tot auctorum placitis, opinionem prorsùs diversam ediderunt in ipso Acad. Reg. Chirurgicæ gremio viri Academici (*a*). Hi naturâ duce vulnerum curationes indefessâ curâ rimati, fictitiam carnium genesim validissimis difflarunt argumentis, errorisque fontem exhauserunt. Eo nititur fundamento confutata substantiæ regenerationis opinio, quod cellularis textus rationibus allatis (§. XIV.) deprimatur, tunc vulneris dimensiones imminuuntur, hinc ad ora tendens illius basis, insurgere videtur; sed arrectos admoventi occulos, ora ad basim sensìm sensìmque deprimi, luce patebit clariùs. Nova hæc opinio singulis insistit abcessuum phœnomenis, iisque, inconcussis erigitur fudamentis. Nulla sanè, hoc in vulnerum genere substantiæ jactura, si forsàn, quasdam textûs cellularis lamellulas exceperis. Tamen, numne magnum tibi, rupto vel discisso puris repagulo, ob oculos versatur vacuum? Numne insignem, ob labiarum *intumescentiam*, substantiæ ablationem pronunciares? Præconceptum in tempus emenda judicium; labiorum *detumescentiam* & collapsum specta: mox deletum quod mirabaris vacuum, præconceptam de carnium genesi opinionem evertet radicitùs. Nulla enim tunc dici potest succrevisse substantia, siquidem nulla fuerit illius amissio. Quæcumque in vulnerum medicationibus observantur, attentâ mente perpendantur, tùm omnia consolidationis phœnomena, huic novæ opinioni favere, perspicuè constabit (*b*).

XIX.

Cùm igitur nulla in vulneribus regeneretur substantia, sarcoticis remediis, fictitias vires hucusque assignatas fuisse, sequitur. Porrò, si eorum effectus attentè perpendamus, exsiccantia medicamina videbimus (*c*). Rectè igitur pronunciavit Boerhaavius, *sarcotica esse remedia quæ tollunt id quod impedit*

(*a*) Peritissimus hujusce Collegii magister D. Fabre, & jam laudatus Clariss. vir D. Louis in Actis Acad. Reg. Chirurg. Tom. IV.

(*b*) Variis aliis hæc sententia fulcitur argumentis, quæ sigillatìm referre vetat angustior pagella. Hæc vid. in virorum Clariss. Dissertationibus.

(*c*) Magatus de rarâ vuln. medic. L. I. Cap. XV. de carnis regeneratione & sarcoticis.

concretionem & exsiccationem vasorum (a) ? Talia sunt, thus, iris, aloe, mirrha, pix arida, liquida, &c. oleum therebentinæ, mastiches, olibani, mirrhæ, benzoini, &c. balsamum Fioraventi, sulphuris, fulleri, &c.

Ab eâdem exsiccantium & astringentium classe, petuntur epulotica, sive cicatricem inducentia remedia, quâ quidem facultate instrui censentur, galla immatura, balaustia, corallia, lapis hæmatites, sanguis draconis, calx lota, alumen ustum, &c. emplastra diachalcitidis, de lithargiro, vinum astringens, &c.

X X.

Licet commentitiæ circà vulnerum consolidationem opiniones, ob Chirurgorum oculos starent, merum tamen & perpetuum in iis sanandis naturæ votum, quam citissimam putà exsiccationem, & vasculorum obturationem, ut medicaminibus assequerentur, enixi sunt. Hæc profectò sunt naturæ optata (b); cum verò, humorum in minimis vasis stagnationem, eorum in textum cellulosum effusionem, indèque procreatam inflammationem, in vulneribus gravioribus, difficillimè penitùs coerceri certa comprobaverit experientia; in primo igitur vulnerum stadio, tutus non esset astringentium & exsiccantium medicaminum usus. Nec verò procul abest periculum, si validiora, in quovis vulnerum periodo, adhibeantur; his enim sæpissimè adaugentur dolor, inflammatio & omnes quæ ex iis profluunt noxæ. Ratione experientiâ fretâ evincitur aliundè, solutiones continui jacturâ substantiæ stipatas, ad citam consolidationem tutè provehi, spretis licet supramemoratis omnibus medicaminibus. Prospiciens natura ad hunc scopum requisita expeditè consequitur, si enim pus movere oportet, natura movet, si aglutinandum & cicatrice obducendum vulnus, hæc perpetrat munia (c).

(a) De viribus medicam. pag. 94. & Fabric. *Sic dicuntur sarcotica quia siccando & detergendo impedimenta* (ex illius sententiâ, fictitiæ carnium regenerationi) *auferunt*. Lib. III. Cap. III.

(b) » In ulceribus omnibus adstrictio & exsiccatio requiritur, si eadem » consolidare sit animus. Wedelius amœnit. Mater. medic. pag. 53. Hæc fuit doctrina Hippocratis. Lib. de ulceribus. Galeni tertio method. 4 & 2. de comp. med. per Gen. Cap. I. & XX, & pluribus aliis in locis. Junckeri Consp. Chirurg. de vulneribus generatim, & aliorum. Hanc physiologiæ face illustravit in suâ dissertatione D. Louis. L. pluries C.

(c) Quandoque naturæ vim observare volens, ad consolidationem

XXI.

His innixus veritatibus, & ſagaci quo pollet ingenio ductus, cum fauſto ſemper eventû, linamento ſicco in omnibus vulnerum periodis uſus eſt Dominus Pibrac. Omnes noxæ, à pinguium & balſamicorum applicatione profluxuræ, aut arceantur carpto linamento, aut debellantur. Pinguibus & oleoſis ut jam (§. XVI.) diximus, nimis laxantur vaſa, in eis igitur ſtagnant humores, ibique diutiùs commorando, omnique motû ſpoliati, jamjam depravantur, tuncque pus putridum, cruentum, &c. procreant. Balſamicis & aſtringentibus, irritantur ſolida, undè in vulneribus fovetur *phlogoſis*, quâ augetur puris effluxus, & deterior efficitur. Linamentum carptum depluentia undique fluida hauriendo, nimiam ſolidorum atoniam arcet, ſicque uberiorem ſuppurationem cohibet, aut ſedat. Singula hæc rationum momenta, luculentis comprobantur obſervationibus, in Academicâ Diſſertatione à Domino Pibrac habitâ (*a*). De amputato brachio agitur in primâ ex his obſervationibus. Peractâ operatione, vulnus linamentis carptis de more obductum eſt. Sextâ die, quidquid carpti applicatum fuerat ſecedit. Eximius percipitur vulneris habitus, pus optimum. Plumaceolis digeſtivo inunctis medicamine, obvolvitur plaga. Septimâ die ſolvitur faſciatio; tunc circumferentia vulneris major, puris habitus deterior, inflammatæ & turgeſcentes apparent carnes. Hæc, ex digeſtivi medicaminis applicatione, procul dubio oriebantur. Rursùm à peritiſſimo Chirurgo applicantur carpta ſicca. Ipsâ primâ deligatione, in meliorem conditionem vergens, vulnus deprehenditur. Quartâ medicatione, ſola ſplenia decocto emollienti madefacta admoventur, & in craſtinam lucem protrahitur carpti renovatio. Omnia quàm fauſtiſſimè procedere deprehenduntur. Mox, cùm vulneris conditio melior meliorque evaderet, in tertiam, imò in quartam quamque diem deligatio diducta eſt (*b*). Quinque hebdomadis nondum elapſis, nullis accidentibus, exfoliatione nullâ ingruentibus, firmâ cicatrice vulnus obte-

vulnera, uno tantùm adhibito medicamento, & quidem non parùm adverſo, perducit Magatus. De rarâ medic. vuln. pag. 231.

(*a*) In Act. Acad. Reg. Chirurg. Tom. IV.

(*b*) Quanti ſint momenti raræ vulnerum ſolutiones vid. in eximio Magati Libro Cap. XXXII.

gitur. Plurimis aliis obſervationibus invictè probatur hujus praxis utilitas. In amputatis digitis, extirpatis mammarum cancris, ea fauſtos ſemper habuit ſucceſſus (*a*). Ex allatis igitur & probatis, tùm ratione, tùm obſervatione, palam fit quàm felix & frugifera hæc therapeia ſit, cùm, præter conſolidationis ſcopum, nihil quidquam in vulneribus ſubſtantiæ jacturâ notatis, obvium eſt.

(*a*) In hoc poſtremo caſu, cum feliſſimo eventû, hanc adhibuit medendi rationem eruditiſſ. vir D. Louis L. C. pag. 70. ani fiſtulam, peractâ à D. Pibrac operatione, celeriter & fauſtiſſimè hâc novâ praxi curatam, nuper vidimus.

FINIS.